

INTERGEMEENTELIJK SAMENWERKINGSVERBAND
VOOR RUIMTELIJKE ORDERING EN SOCIO-ECONOMISCHE EXPANSIE

EREMBODEGEM
SLOPINGSWERKEN HOPPERANK
ARCHEOLOGISCHE WERFBEGELEIDING

April - Mei 2010

Cherretté B.

ARCHEOLOGIE – RAPPORT 14

Colofon

Project:

Archeologische werfbegeleiding n.a.v. slopingswerken
Erembodegem WZC Hopperank (10-ERE-HR)

Opdrachtgever/Bouwheer:

OCMW Aalst
Gasthuisstraat 40
9300 Aalst

Uitvoerder:

SOLVA
Intergemeentelijk samenwerkingsverband
voor ruimtelijke ordening en socio-economische expansie
Zuid III, Industrielaan 18
9320 Aalst (Erembodegem)

Bart Cherretté (vergunninghouder)

Termijn:

april - mei 2010

Afbeelding voorblad: Zicht op de slopingswerken.

Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SOLVA. Alle foto's, tenzij anders vermeld: ©SOLVA.

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	3
1. Inleiding	5
1.1 Algemene gegevensfiche	5
1.2 Aanleiding van het onderzoek.....	5
1.3 Opbouw van het verslag	5
2. Algemeen.....	6
2.1 Geografische en bodemkundige situering.....	6
2.2 Historiek van het archeologisch onderzoek.....	8
3. Het archeologisch onderzoek	9
3.1 Methodologie	9
3.2 Resultaten	10
3.3 Conclusie.....	12
4. Bibliografie.....	13

1. INLEIDING

1.1 Algemene gegevensfiche

Opgraving X	Prospectie ☐
Vergunningsnummer:	2010/123
Datum aanvraag:	07/04/2010
Naam aanvrager:	Bart Cherretté
Naam site:	Aalst , Ninovesteenweg 121 (Erembodegem-Hopperank)

Site:	Erembodegem Hopperank
Code van de site:	10-ERE-HR
Type onderzoek:	Opgraving
Plaats:	Erembodegem (gem. Aalst), Ninovesteenweg 121
Kadaster:	Aalst, Afd.12, Sec.B, 149G
Vergunningsnummer:	2010/123
Vergunninghouder:	Bart Cherretté
Datum aanvraag:	7 april 2010
Opdrachtgever:	OCMW Aalst, Gasthuisstraat 40, 9300 Aalst
Uitvoerder:	Intergemeentelijk samenwerkingsverband SOLVA, Industrielaan 18, Zuid III, 9320 Aalst (Erembodegem)
Archeologen:	B. Cherretté
Wetenschappelijke begeleiding:	/
Termijn:	20 april 2010 – 7 mei 2010
Methode:	Archeologische begeleiding

1.2 Aanleiding van het onderzoek

Het OCMW Aalst voorziet de bouw van een nieuw woon- en zorgcentrum op de site van het voormalige WZC “De Hopperank” te Erembodegem, Aalst. Hiertoe dient het oude WZC eerst gesloopt.

Wegens de ligging nabij een neolithische site, een Romeinse site en kasteel Osbroek heeft het Agentschap Ruimte en Erfgoed een archeologische werfbegeleiding van de slopingswerkzaamheden als voorwaarde bij de bouwvergunning gesteld. In het kader van geplande terreinnivellering is voorts een verkennend onderzoek aan de hand van proefsleuven geadviseerd.

1.3 Opbouw van het verslag

Hoofdstuk 2 plaatst de archeologische site respectievelijk in haar geografisch/bodemkundige en haar archeologische context. Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten van het onderzoek.

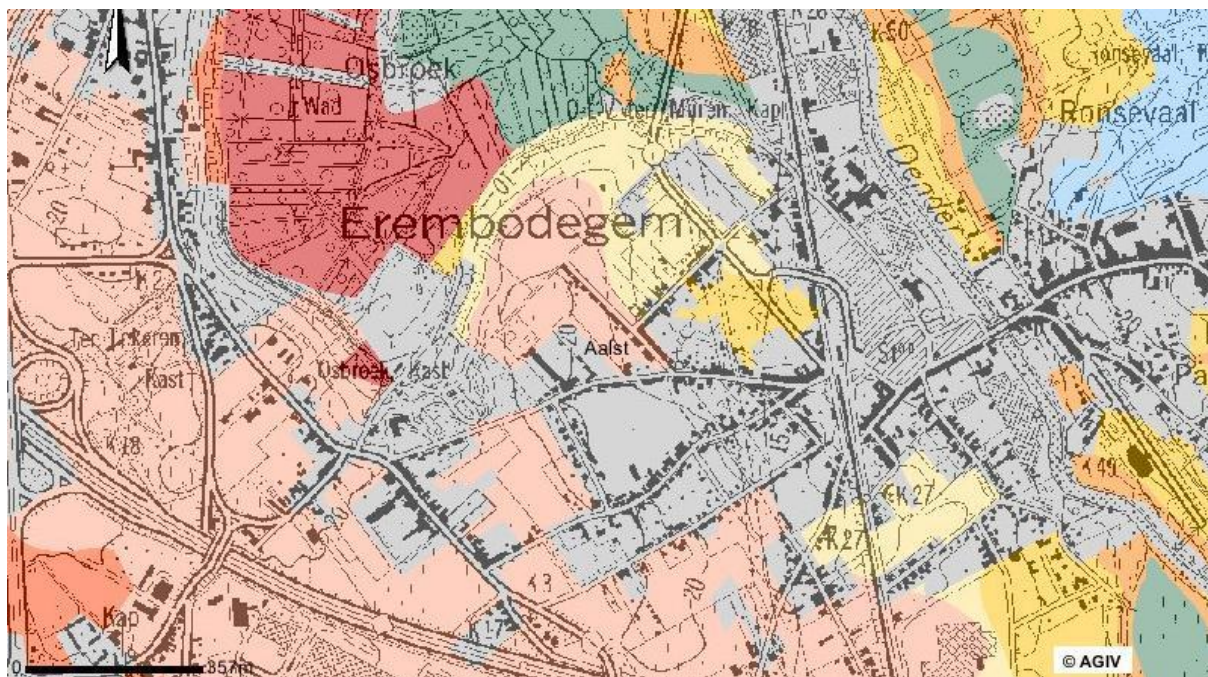
2. ALGEMEEN

2.1 Geografische en bodemkundige situering

Het projectgebied is gelegen ten zuiden van Aalst, aan de zuidzijde van het natuurgebied De Osbroek, ter hoogte van de Ninovesteenweg. De Osbroek is een lager gelegen natuurgebied (in oorsprong nat polderlandschap dat evolueerde naar moerasgebied) dat zich situeert binnen een paleomeander van de Dender op de rand van de vroeg-holocene alluviale vlakte van de Dender. De huidige – gekanaliseerde – loop van de Dender is 1 km meer oostwaarts gesitueerd. De paleomeander wordt begrensd door een steilrand. Het reliëfverschil tussen de top van de steilrand en de Osbroek bedraagt al gauw 15m.

Het projectgebied bevindt zich buiten de paleomeander, op de steilrand. Het terrein waarop het WZC “De Hopperank” zich situeert, vertoont bij terreinverkenning echter geen natuurlijk reliëfverloop meer (zie Afbeelding 1 en 2). Dit heeft alles te maken met het feit dat deze terreinen in belangrijke mate uitgegraven en/of geherprofileerd werden bij de bouw van het voormalige woon- en zorgcentrum. Het voormalige rusthuis was in grote mate onderkelderd (-3m), waarbij een toegangsweg naar de kelderverdieping leidde. Ook voor de inrichting van de omliggende groenzone lijkt het oorspronkelijke reliëf aangepast te zijn.

Het gebied situeert zich in de leemstreek (op de grens van het Zuid-Vlaams lemig heuveldistrict).

Figuur 1: Topografische kaart met aanduiding van de bodemtypes. (Bron: AGIV)

Afbeelding 1: Zicht op de steilrand en overgang naar de paleomeander (Osbroek) achteraan in beeld. Vooraan in beeld het (opgevoerde) niveau van het projectgebied

Afbeelding 2: Zicht op de opgehoogde terreinen van het projectgebied versus de natuurlijke helling (rechts in beeld).

2.2 Historiek van het archeologisch onderzoek

Op de locatie zelf werden tot op heden geen onderzoeken verricht. Meer oostwaarts, op +/- 400m afstand, zijn neolithische en Romeinse prospectievondsten bekend (Sergant J., 2004; Van Geit P. 1987). Deze zijn gelegen op het plateau aan de bovenzijde van de steilrand, die zich vanaf het projectgebied in oostelijke richting verderzet. We vermelden ook de opgravingen uitgevoerd op het toekomstig industrieterrein “Zuid IV”, 1 km zuidwaarts (Vandevijver M., Wuyts F., Cherretté B., De Groote K. en Moens J., 2008; Vandevijver M., Wuyts F. & Cherretté B., 2009) .

3. HET ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

3.1 Methodologie

De archeologische werfbegeleiding vatte aan na de bovengrondse slopingswerken, op het ogenblik dat de betonnen vloerplaten van de kelderverdieping werden uitgebroken en de keldermuren verwijderd. Op geregelde tijdstippen werden de vorderingen van de werkzaamheden bekeken en concrete afspraken gemaakt over de toegankelijkheid van het terrein.

Aangezien de terreinnivellering waarvan sprake in de aanvraag voor de slopingsvergunning en het bijhorende bestek geen bijkomende afgravingen impliceerde, maar wel het heropvullen van de uitgebroken kelders met aangevoerde grond, was het graven van proefsleuven niet aan de orde. Na overleg met het Agentschap diende het proefsleuvenonderzoek dan ook niet uitgevoerd te worden.

Afbeelding 3: Zicht op de slopingswerken van de kelderherdieping

3.2 Resultaten

Gelet op de voorgeschiedenis van het terrein waren de verwachtingen om nog sporen in context aan te treffen, eerder laag.

Bij het controleren van de vrijgekomen profielen na verwijdering van de keldermuren, bleek dat de achterliggende grond aan de noordzijde van het terrein verzette grond was. Op een diepte van ca. 2m onder het huidige maaiveld werden bijvoorbeeld verzette teelaarde en puin vastgesteld (Afb. 4).

Afbeelding 4: Zicht op de bodemopbouw ter hoogte van de noordelijke wand van de bouwput

De zuidelijke profielen leverden op diverse plaatsen gelijkaardige vaststellingen op (Afb.5a), hoewel de grond hier op bepaalde plaatsen nog in context bleek (Afb. 5b).

Afbeelding 5a: Zicht op de bodemopbouw ter hoogte van de zuidelijke wand van de bouwput

Afbeelding 5b: Zicht op de bodemopbouw ter hoogte van de zuidelijke wand van de bouwput

3.3 Conclusie

Het algemene beeld dat verkregen is, toont aan dat het terrein voornamelijk aan de zuidelijke afgegraven werd voor de aanleg van de kelderverdiepingen. Aan de noordelijke zijde werd de kelder eerder 'ingemot' met opgevoerde grond.

Er konden geen sporen vastgesteld worden bij het verwijderen van de betonnen grondplaat.

4. BIBLIOGRAFIE

Sergant, J. 2004, *Steenijdvondsten in de regio Aalst (Oost-Vlaanderen en Brabant, België). Inventaris en geografische analyse*, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 8, Gent.

Van De Vijver M., Wuyts F., Cherretté B., De Groote K. en Moens J. (2008), Vroege en volmiddeleeuwse bewoning te Erembodegem “Zuid IV” (O-VI), in: *Archaeologia Mediaevalis* 31, 113-115.

Van De Vijver M., Wuyts F. en Cherretté B. (2009), Bronstijd- en ijzertijdsporen te Erembodegem (Aalst): cirkels, rechthoeken en kuilen (provincie Oost-Vlaanderen, België), in: *Lunula, Archaeologia protohistorica* 17, 15-22.

Van Geit P., 1987, Archeologisch onderzoek van de gemeente Erembodegem, onuitgegeven

